

Oikeudenmukaisen siirtymän rahasto U 2/2020 vp

EU:n alue- ja rakennepolitiikka 2021 - 2027 valmistelu

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Euroopan vihreän kehityksen ohjelma

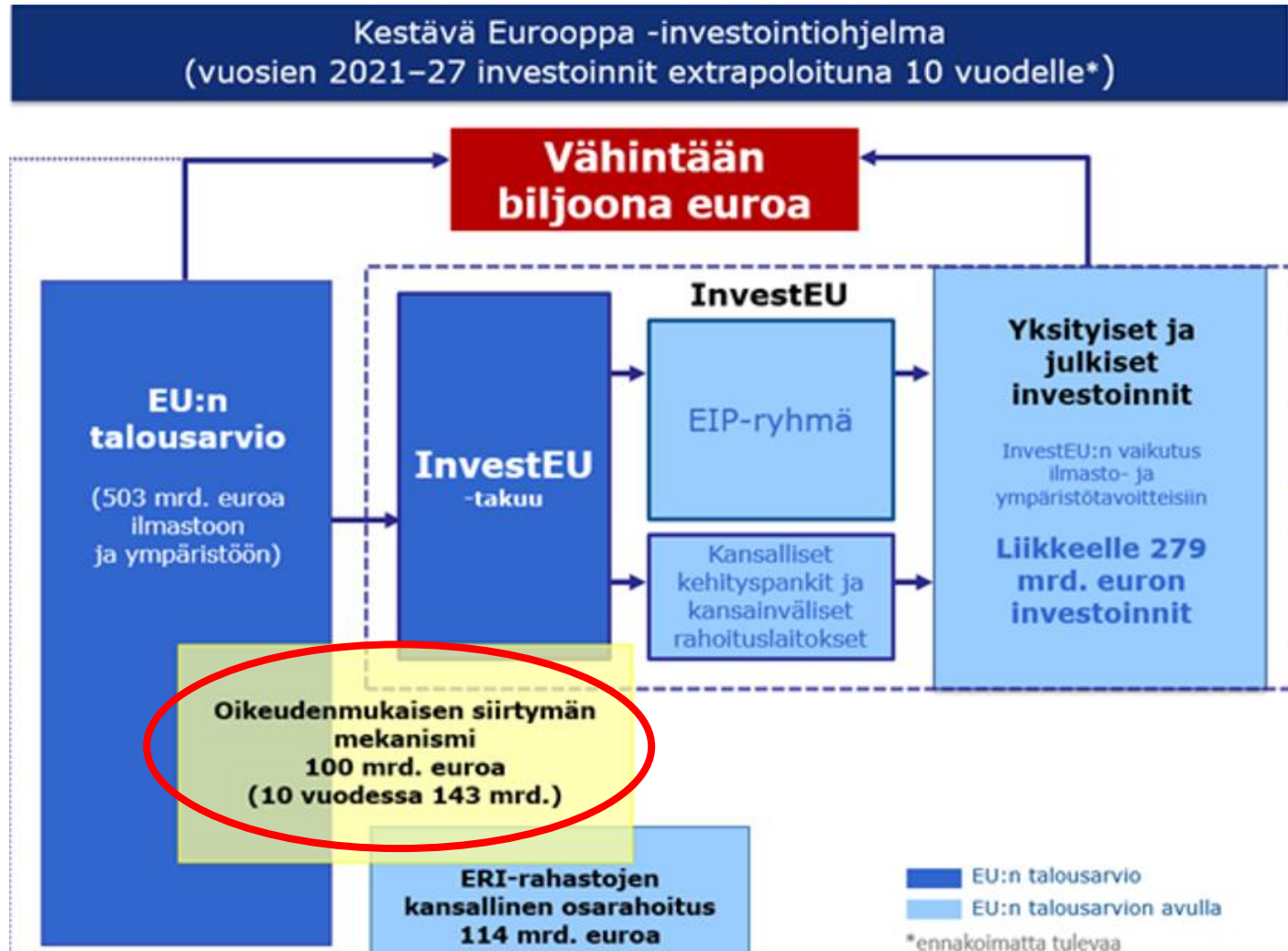
(E 61/2019 vp)

Kestävä Eurooppa -investointiohjelma

Euroopan vihreän kehityksen investointiohjelma

([E 62/2019 vp](#))

Oikeudenmukaisen siirtymän mekanismi

100 miljardia euroa

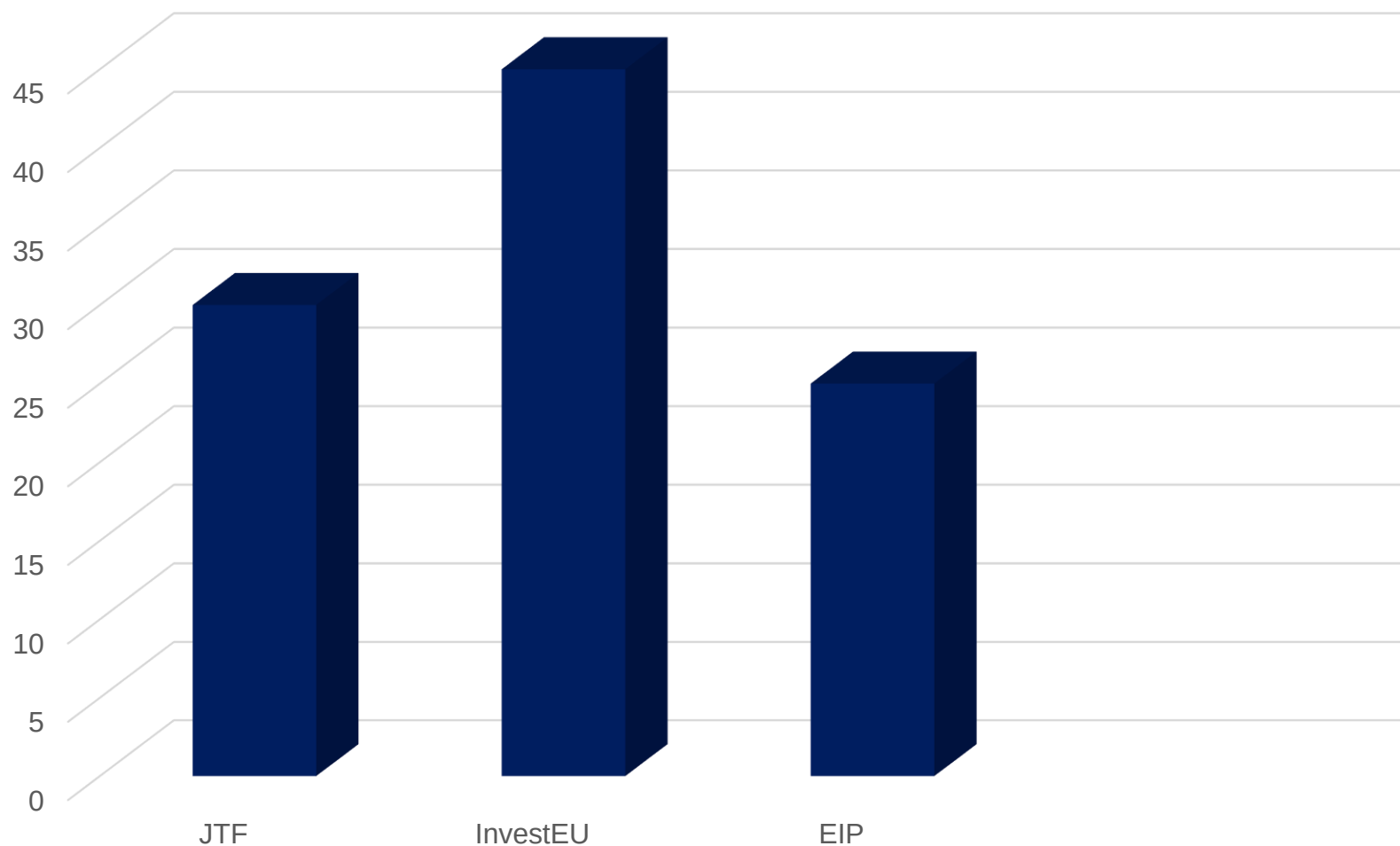
- Valtiontukisäännöt edistämään vihreitä investointeja.
- Oikeudenmukaisen siirtymän rahoitus InvestEU-ohjelmasta ja EIP-ryhmän resurssien hyödyntäminen.
- Siirtymäsuunnitelma ja vahva ohjausjärjestelmä.
- Tekninen apu.

Oikeudenmukaisen siirtymän rahasto

- Koheesiopolitiikkaan kuuluva uusi oikeudenmukaisen siirtymän rahasto.
- Euroopan aluekehitysrahaston ja Euroopan sosiaalirahasto plussan varojen käyttöönotto.
- Jäsenvaltioiden yhteisrahoitus.

Oikeudenmukaisen siirtymän mekanismin 3 pilaria

■ Yhteensä 100 mrd.euroa

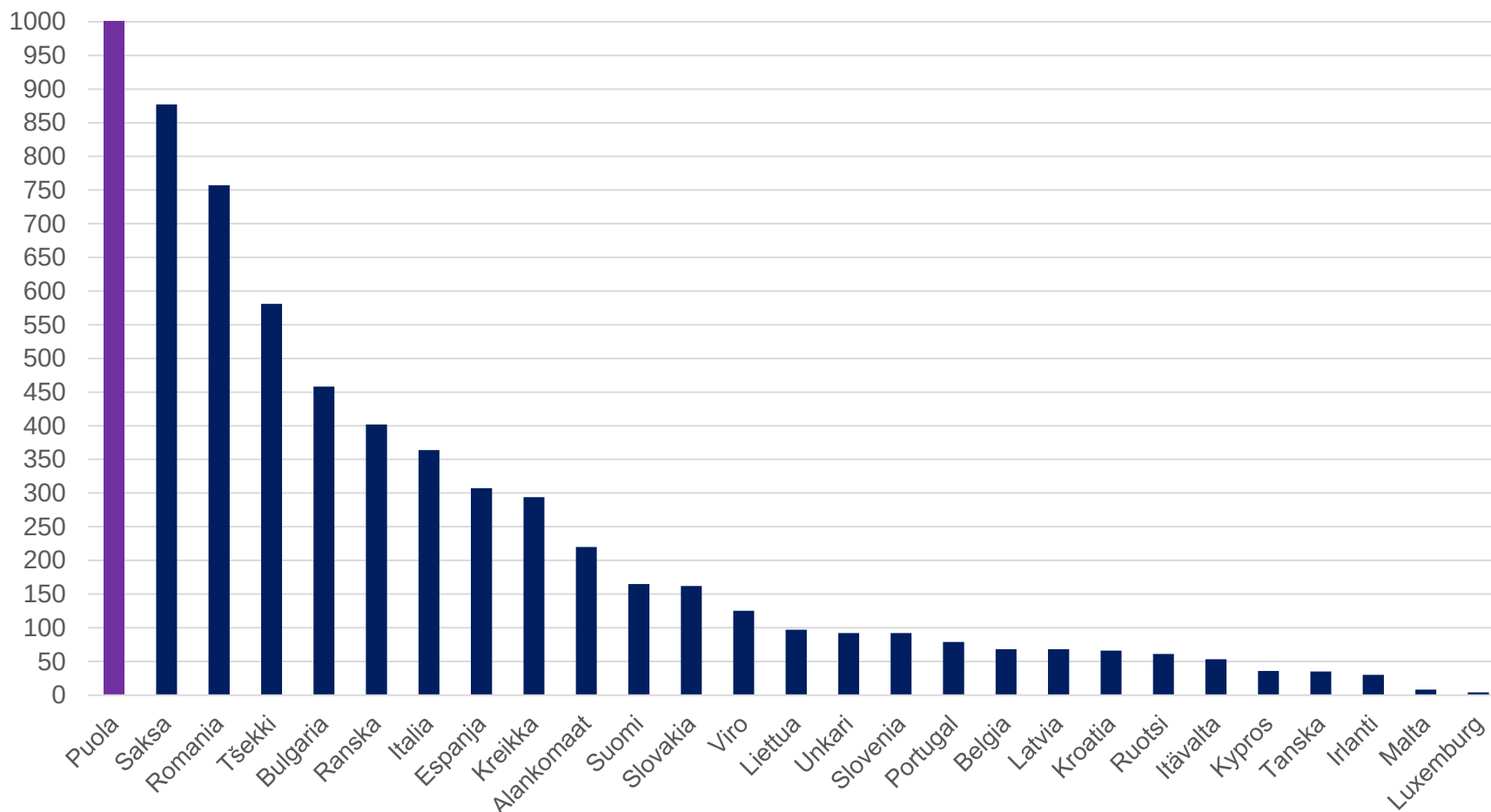

Uutta rahaa MFF-rahoituskehyseshtdotuksiin

EUR 7.5 mrd

Jäsenvaltiokohtainen JTF-saanto (miljoonaa €, 2018 hinnat)

Puola: 2 000 milj. euroa (jäsenvaltiokohtainen yläraja)

Oikeudenmukaisen siirtymän rahasto (JTF)

SEUT-sopimuksen 174 artiklan 1 kohdan mukaisesti *unioni kehittää ja harjoittaa toimintaansa **taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden** lujittamiseksi. Unioni pyrkii erityisesti vähentämään alueiden välisiä kehityseroja sekä muita heikommassa asemassa olevien alueiden jälkeenjääneisyyttä.*

Oikeudenmukaisen siirtymän rahasto perustuu SEUT-sopimuksen 175 artiklaan, jossa kehoitetaan unionia tukemaan 174 artiklassa vahvistettujen tavoitteiden toteuttamista toiminnallaan, jota se harjoittaa rakennerahastojen, EIP:n ja muiden rahoitusvälineiden kautta.

Rahastoa tarvitaan ”tuen antamiseksi alueille, joihin kohdistuu vakavia sosioekonomisia haasteita sen vuoksi, että unioni siirtyy ilmastoneutraaliin talouteen vuoteen 2050 mennessä”

Komission ehdotus Suomelle: 165 milj. euroa ”uutta rahoitusta”, mutta edellyttää 248 milj. euron siirtoa EAKR- ja ESR-rahoituksesta + alueluokan mukainen kansallinen vastinrahoitus => yhteensä n. 750 milj. euroa

Ohjelmasuunnittelu ja alueelliset siirtymäsuunnitelmat

Tuetaan kaikkien jäsenmaiden sitoutumista ilmastoneutraalia unionia koskevan tavoitteen saavuttamiseen vuoteen 2050 mennessä

- **Tuettavat alueet ja toteutettavat toimet sovitaan komission ja jäsenvaltion välisissä neuvotteluissa**
- **Komissio esittää omat näkemyksensä osana euroopan talouden ohjausjaksoa**

Jäsenvaltioissa laadittavien siirtymäsuunnitelmien ydin:

- **Sitoumus hiilineutraaliussiirtymän toteuttamiseen**
- **Siirtymähaasteiden määrittely**
- **Niiden alueiden määrittely, joihin vaikutukset kohdistuvat kielteisimmin (työpaikkojen menetykset, tuotantoprosessien muutokset)**

Suomen maaraportti, liite D (26.2.2020)

https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/2020-european_semester_country-report-finland_fi.pdf

Sitoumus

- Suomen hallitus on sitoutunut vähintäänkin puolittamaan turpeen energiakäytön vuoteen 2030 mennessä.

Haasteet

- tehokasta ja puhdasta energian tuotantoa ja käyttöä tukevien innovatiivisten ratkaisujen kehittäminen ja käyttöönotto
- paikallisen talouden monipuolistaminen ja sen varmistaminen, että työntekijöillä, joihin siirtymä vaikuttaa, on tarvittavaa osaamista

Kohdealueet

- Harvaan asuttu Pohjois- ja Itä-Suomi (Etelä-Savo, Pohjois-Savo, Pohjois-Karjala, Kainuu, Keski-Pohjanmaa, Pohjois-Pohjanmaa ja Lappi) vaikuttaisi olevan alue, johon siirtyminen turpeesta hiilineutraaliin energiantuotantoon vaikuttaa eniten.

Suomen maaraportti, liite D (26.2.2020): komission alustavien näkemysten perusteluja

Miksi turve?

Kansallisessa Energia- ja ilmastosuunnitelmassa sitoumus puolittaa energiakäyttö 2030 mennessä

- 3/4 CO2 päästöistä energiasta
- Turpeella korkea päästöintensiteetti
- Suomi suurin turpeen tuottaja/kuluttaja EU:ssa
- Siirtymällä alueellinen vaikutus
- Suomen tavoitteena hiilineutraalius 2035 mennessä

Miksi Itä- ja Pohjois-Suomi?

Riittävän suuri alue

- NUTS2-alue, jolla suurimmat vaikutukset – myös hiili-intensiivisiin
- Heikommat valmiudet siirtymästä selviytymiseen
- Suurimmat joustot koheesiopolitiikan suunnittelussa
- Mahdollisuus harkita myös muita maakuntia, joissa merkittävää energiaturvetuotantoa

Komission esitys tukikelpoisiksi toimiksi Suomessa

Puhtaan tuotannon ja energian käytön innovatiiviset ratkaisut

- tutkimus- ja innovointitoimintaan tehtävät investoinnit, joilla edistetään edistyneen teknologian siirtoa;
- teknologian ja infrastruktuurien käyttöönottoon tehtävät investoinnit, joilla edistetään kohtuuhintaista puhdasta energiaa, kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä, energiatehokkuutta ja uusiutuvaa energiaa;

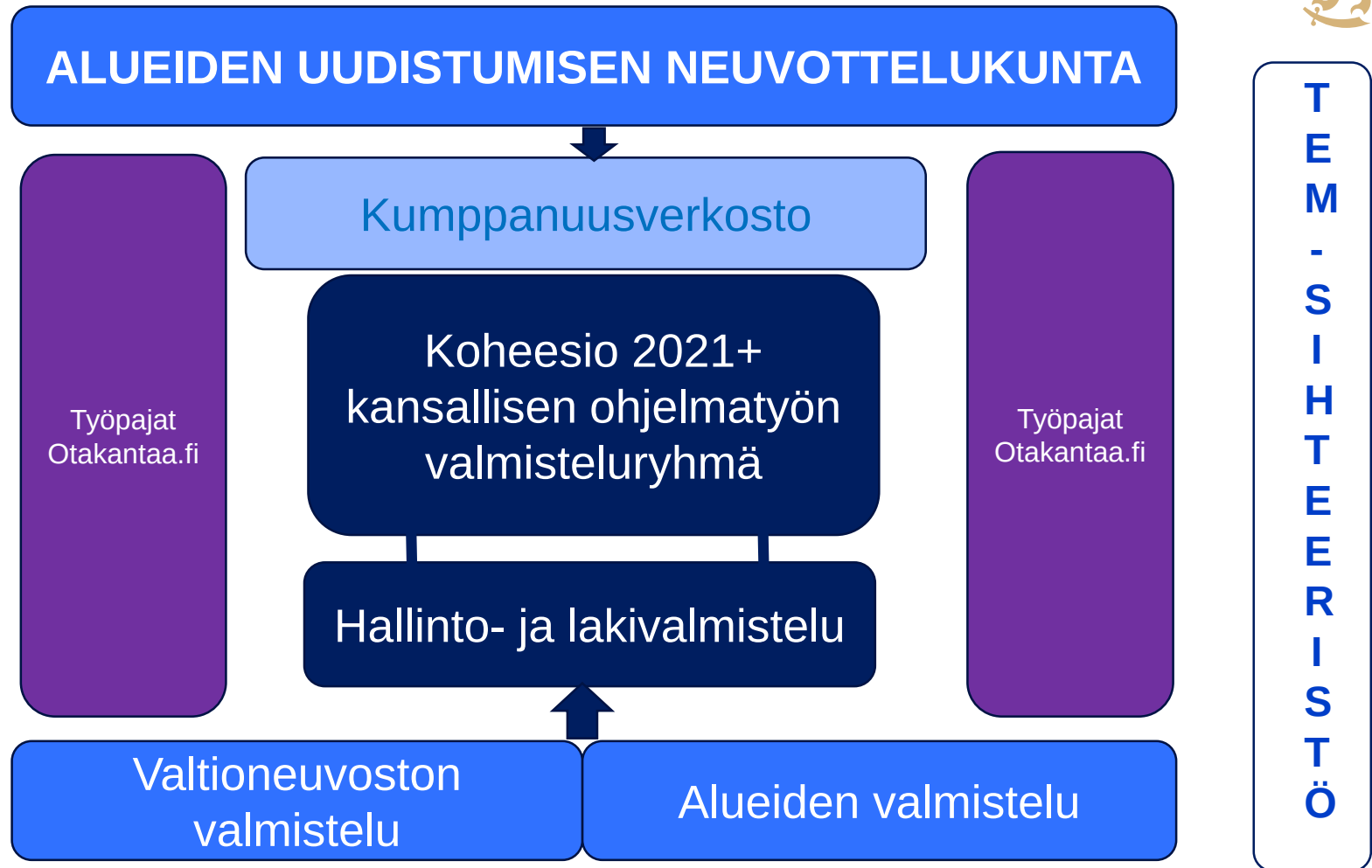
Paikallisen talouden monipuolistaminen ja osaamisen kehittäminen niiden osalta, joihin siirtymä vaikuttaa

- pk-yrityksiin, mukaan luettuna startup-yritykset, tehtävät tuotannolliset investoinnit, jotka johtavat talouden monipuolistamiseen ja uudistamiseen;
- uusien yritysten perustamiseen tehtävät investoinnit, myös yrityshautomoiden ja konsulttipalvelujen kautta;
- työntekijöiden uudelleen koulutus ja uusien taitojen hankkiminen;

Kasvihuonevaikutusten minimointi alueilla, jotka vapautuvat turpeen tuotannosta

- alueen kunnostamiseen ja puhdistamiseen, maan saneeraukseen ja käyttötarkoituksen muuttamiseen tehtävät investoinnit;

Koheesiopolitiikan 2021+ kansallisen valmistelun rakenne ja toimijat

Alue- ja rakennepolitiikan ohjelman valmistelu

(Manner-Suomi)

2018 – 2019

Komission ehdotukset:
Euroopan
aluekehitysrahasto,
Euroopan sosiaalirahasto+
Ohjelmavalmistelu
käynnistyy
Kansallisen lainsäädännön
valmistelu käynnistyy
Hallinto- ja digivalmistelu
käynnistyy
Epäviralliset neuvottelut
komission kanssa
käynnistyvät

Kevät 2020

Komission ehdotus
JTF-rahastosta
Neuvoston ja EP:n
kannat JTF- rahastoon
Kumppanuus-
sopimusvalmistelu

Syksy 2020

Rahoitusratkaisut: EU ja
kansallinen
JTF-asetuksen neuvottelut
saadaan päätökseen
Alueelliset
siirtymäsuunnitelmat
valmistuvat ohjelma-
asiakirjaan liitettäväksi
Ohjelma-asiakirjan
kuuleminen
VN hyväksyy ohjelman ja
kumppanuus-sopimuksen
komissioon toimitettavaksi
Viralliset neuvottelut
komission kanssa
Kansallinen lainsäädäntö
valmis

Kevät 2021

Ohjelman toteutus
alkaa

2021 - 2027

Ohjelman
toteutuskausi
Välitarkastelu 2025